

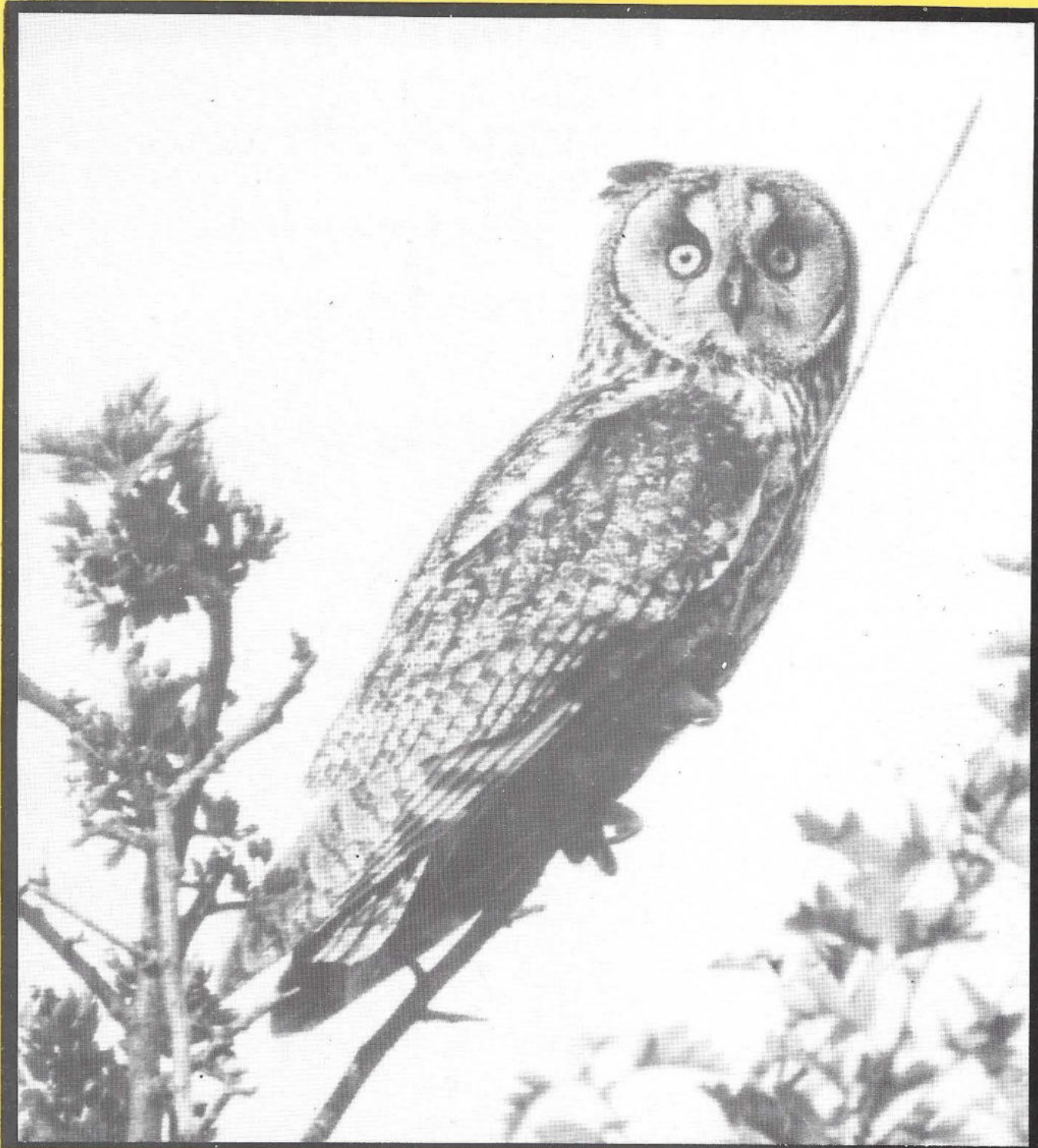

kwartaalblad stichting duinbehoud

duin

1984 nr. 3

f 4,75

Amsterdamse Waterleidingduinen

DUIN

jaargang 7, nr. 3
2e, herziene druk
okt./nov. 1984

ISSN - 0168-7943

redactie:

Tom Hakbijl
Marc Janssen
Nora Kösters
Dick Melman
Gerrit van Ommering
Albert Salman
Lex Schelvis
Marijke Wallage

eindredactie:

Albert Salman

tekeningen

Ed v.d. Boon (p. 5, 22onder)
Hans Vader (p. 13,14,15)
Gert Baeyens (p. 16)
G.W.A. (p. 22boven)
Erik van Dijk (p. 24)
Kees Groen en Annemarie
Broersma (p. 27)
Fred Koning (p. 30)
Dick Melman (p. 32links)
Joop Mourik (p. 32rechts)

type-werk en vormgeving:

Walter Derks
Joep Drenth
Gerrit van Ommering
Albert Salman
Lex Schelvis

Redactie-adres:

Duin, Postbus 11059,
2301 EB Leiden. Tel. 071-131800

druk:

Leidse STAG Drukkerij

losse nummers:

f 4,75 plus f 2,25 verzend-
kosten

abonnement 1984

f 17,50 (studerenden f 16,=)

abonnement 1985:

f 19,= (studerenden f 16,=)

donateurschap:

tenminste f 25,= per jaar

overname van artikelen:

alleen na schriftelijke toe-
stemming van de redactie

ERRATA

blz. 6, rechterkolom, 11e
regel v. onder, 2e woord
moet zijn: "rechtsaf"

blz. 11: inmiddels zijn uit-
verkocht: Duin 1980-1, 1981-3
en -4 en 1982-3.

bij de voorplaat:

Ransuil in de AW-duinen
foto: F.J. Koning

inhoud

BEHEER EN BEHOUD VAN DE AW-DUINEN	3
<i>door Albert Salman</i>	
EEN WANDELING DOOR LUCHTER- EN BREROOSDUINEN	4
<i>door Frans van den Berg</i>	
DUINEN, BOSSEN EN BOLLENVELDEN	9
<i>door Dick Melman</i>	
GAAT DE VOGELSTAND IN DE AW-DUINEN ACHTERUIT?	12
<i>door H. Vader</i>	
PUBLIKATIES	
erosieprocessen in de Blink	15
broedvogels AW-duinen	15
duininfiltratie en vegetatie	20
vegetatiekartering	20
verstuivingen	20
AKTUEEL	
in 1983 geen botulisme in de AW-duinen	15
regering overweegt Nationaal Park en minder waterwinning. .	17
reorganisatie G.W.A.	17
minder jacht in AW-duinen	17
EKSTERS IN DE AW-DUINEN	16
<i>door Gert Baeyens</i>	
WATERLEIDING-DIRECTEUR IR. C. VAN DER VEEN: "ZONDER ONS WAS HET DUIN MISSCHIE AL OEFENTERREIN"	18
<i>door Frank Steenkamp</i>	
DE GESCHIEDENIS VAN DE WATERWINNING IN DE AW-DUINEN	21
<i>door J. Duyve</i>	
DUININFILTRATIE BIJ ZANDVOORT: INVLOED OP NATUURLIJK MILIEU .	24
<i>door H.W.J. van Dijk</i>	
NIEUWE VOCHTIGE VALLEIEN IN DE LUCHTERDUINEN?	27
<i>door Kees Groen en Annemarie Broersma</i>	
KONIJNEN, MUIZEN EN UILEN	29
<i>door F.J. Koning</i>	
DE OSSETONG	32
<i>door J. Mourik</i>	
'T HEITJE	33
<i>door J. Mourik</i>	
GEMEENTEWATERLEIDINGEN ALS DUINBEHEERDER	34
<i>door J. Duyve</i>	
OP BEZOEK IN DE AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN	36
<i>door Gerrit van Ommering</i>	

STICHTING DUINBEHOUD

De Stichting Duinbehoud zet zich in voor behoud en beheer van natuur en landschap in de Nederlandse duinen en voor herstel van wat verloren is gegaan. De Stichting tracht met dit doel het beleid van nationale, provinciale en gemeentelijke overheden te beïnvloeden.

Belangrijkste activiteiten van de Stichting zijn:

- schrijven van nota's en bezwaarschriften;
- het ontwikkelen van milieuvriendelijke alternatieven voor allerlei plannen en ingrepen;
- het geven van voorlichting, o.m. door een reizende tentoonstelling en het kwartaalblad Duin.

De Stichting fungeert tevens als landelijk coördinatiepunt voor een zestal regionale werkgroepen, zoals de Werkgroep Duinbehoud Zuid-Kennemerland.

De uitgave die thans voor u ligt, is een themanummer van het tijdschrift Duin over de Amsterdamse Waterleidingduinen, kortweg AW-duinen genoemd. Een groot aantal aspecten van dit prachtige en uitgestrekte gebied komt aan bod, zodat deze uitgave een goede informatiebron zal zijn voor bezoekers van de AW-duinen.

Veel voor het natuurbehoud van belang zijnde zaken passeren de revu. De grote

natuurlijke rijkdom wordt belicht in een aantal artikelen over landschap, planten en vogels. Hoe groot de invloed van de mens op de natuur in dit gebied is, blijkt ondermeer uit de artikelen over de gevolgen van de waterwinning. D.m.v. deze uitgave hoopt de Stichting Duinbehoud ondermeer een discussie op gang te krijgen over de relatie waterwinning-natuurbeheer.

Beheer en behoud van de AW-duinen

NATIONAAL PARK

De AW-duinen zijn eigendom van de gemeente Amsterdam en worden beheerd door Gemeentewaterleidingen van Amsterdam (GWA). Het gebied staat bij velen in West-Nederland bekend als een schitterend natuurgebied. In het ruim 3600 ha grote gebied kun je als natuurliefhebber nog op veel plaatsen genieten van een wijds landschap, van vele bijzondere planten, van grote aantallen broedvogels en -met wat geluk- ook van ontmoetingen met vossen.

Voorals in het Zuidhollandse deel, vanouds Luchterduinen geheten, is het landschap maar in beperkte mate aangetast door waterwinkalen. Dit is één van de redenen dat dit gebied onderdeel is van een voorgesteld Nationaal Park, tezamen met De Blink-Langevellderduin en de Noordwijkse Noordduinen. Instelling van dit Nationaal Park is één van de mogelijkheden om natuur en landschap van dit gebied veilig te stellen.

AMSTERDAM

Het belang van het gebied, de hoofdfunctie 'natuur' die de Regering aan het hele Nederlandse duingebied heeft toegekend en met name de aanwijzing van de Luchterduinen als potentieel Nationaal Park zijn redenen om het gebied zo goed mogelijk als natuurgebied te beheren. Als de Amsterdamse gemeenteraad het natuurbeheer in de AW-duinen eens uitdrukkelijk als één van de hoofdtaken aan de GWA zou opdragen, zou het bedrijf daar veel meer aan kunnen doen. En dat is hard nodig, want van echt natuurbeheer is nog nauwelijks sprake, ondanks de onvermoeibare inspanningen van enkelen. De laatste twee jaar gaat het eerder slechter dan beter.

De Stichting Duinbehoud wil bij de totstandkoming en stimulering van het natuurbeheer graag meedenken met de GWA. De redactie is dan ook blij dat enige medewerkers van het bedrijf een bijdrage aan dit themanummer hebben geleverd, zodat ook de stem van Gemeentewaterleidingen erin doorklinkt.

Eén van de onderwerpen waarover de Stichting graag samen met het bedrijf wil nadenken is een zodanige verandering in de wijze van waterwinnen dat weer vochtige valleien kunnen ontstaan.

DE VOS

Eén van de meest controversiële punten in het beheer is de bescherming die de Vos na zijn terugkeer in de AW-duinen geniet. Vele pluimveehouders en jagers in de bollestreek zijn hierover weinig te spreken. Om hun mening kracht bij te zetten beweren zij met vaak grote stelligheid, dat de vogels in het duin zo van de vos te lijden hebben. Uit het in deze uitgave opgenomen artikel over de broedvogelstand blijkt dat deze beweringen onjuist zijn. De Stichting Duinbehoud meent, dat er in de duinen slechts plaats hoort te zijn voor vanuit beheersoogpunt noodzakelijke jacht.

Schade aan kippen en sierpluimvee is te voorkomen door veilige hekken en hokken. Afscot van vossen in de duinen is even onlogisch als afscot van huiskatten buiten de duinen om te voorkomen dat katten, die deels ook in de duinen jagen, zich vergrijpen aan in het duin broedende vogels.

TOEKOMST

De Stichting Duinbehoud hoopt, dat deze uitgave zal bijdragen tot het beheer en behoud van de AW-duinen en tot een zinvol overleg tussen de Stichting en de GWA. In volgende nummers van 'Duin' hopen wij regelmatig op het beheer van het gebied terug te komen.

ALBERT SALMAN
Stichting Duinbehoud

Op bezoek in de

G.H. van Vetten

Amsterdamse Waterleidingduinen

door GERRIT VAN OMMERING

Ten zuiden van Zandvoort ligt het duin-gebied waar al vanaf 1853 water voor Amsterdam wordt gewonnen. Het 3300 ha grote gebied is behalve waterwingebied op de eerste plaats één van de mooiste duingebieden van ons land, waar jaarlijks vele wandelaars komen genieten van de rust, de stilte, van vele vogels en planten.

HET BEZOEKERSCENTRUM

Vlakbij de ingang 'Oase' vinden we het bezoekerscentrum, waarin informatie over de natuur en de waterwinning wordt gegeven. Er is een expositie over waterwinning,

waarin vragen aan bod komen als "Hoe wordt het water gewonnen? Hoe ging dat vroeger? Hoeveel water wordt er verbruikt, en wat doen we ermee?" Ook is er een expositie waarin de natuur van de duinen wordt belicht. U vindt er fraaie afbeeldingen van dieren en planten die in het gebied voorkomen en, afhankelijk van het jaargetijde, ook levende have.

Naast de permanente expositie zijn er ook regelmatig tentoonstellingen over andere onderwerpen. Zo is o.m. de tentoonstelling van de Stichting Duinbehoud er te zien geweest, die ook de negatieve kanten van de duinwaterwinning laat zien. Iets waaraan in het centrum geen aandacht wordt besteed.

G.H. van Vetten

OPENSTELLING

DUINGEBIED

Het duingebied is voor bezoekers toegankelijk van zonsopgang tot zonsondergang. Honden, fietsen, brommers en auto's zijn niet toegelaten. Wel loopt er een fietspad van de Langevelde-slag naar Zandvoort. Bij de ingangen zijn zijn te koop bij:

- uitspanning 'de Oase'
- VVV's in Zandvoort en Noordwijk
- café Geerlings, Herenweg 444, Noordwijkerhout
- café K&H, De Zijk
- John's Treffpunt, Zandvoortse laan, Zandvoort

Het gebied is met verschillende buslijnen bereikbaar. Inlichtingen bij de NZH, tel. 023-319227.

Er zijn rondwandelingen uitgezet vanaf de ingangen Zandvoortse laan, Oase, Panneland en De Zijk. Een plattegrond van het duingebied is in het bezoekerscentrum verkrijgbaar.

BEZOEKERSCENTRUM

Het centrum ligt bij de ingang 'Oase', aan de Vogelenzangseweg in Vogelenzang (tel. 023-246781). Het is dagelijks geopend van 09.00 - 17.00 uur. Groeps- en scholenbezoek gaarne na afspraak, tel. 023-288050.